

Erou la 19 ani – Cătălin Grigore Haidău – căzut la datorie în 23 decembrie 1989

***Colonel
ADRIAN COSMIN
TEIUȘANU***

Eroismul nu cred că poate fi definit. În momentele decisive sunt oameni care pur și simplu acționează, indiferent de vârstă, gen, religie sau alte asemenea criterii... Este ceva mai degrabă instinctiv. Este foarte greu să identifice resorturile motivaționale pentru cei care nu au niciun fel de rețineră atunci când „sar și fac”.

La noi, probabil ca moștenire directă de la daci, ce nu aveau noțiunea de frică în fața morții, istoria consemnează, în toate epocile sale, fapte aproape incredibile, mai ales în luptele duse pentru valori mereu autentice: libertate, neatârănare, întregire și lista poate continua...

La acest capitol se pot încadra și evenimentele din decembrie 1989, de la care anul acesta se împlinesc 30 de ani. Din acest motiv și pentru că sunt puține explicațiile despre ce s-a petrecut în acele fierbinți zile de iarnă, mi-am propus să readuc în atenție impresiile de atunci ale elevilor anului II din Școala Militară de Artilerie și Rachete Antiaeriene de la Brașov, participanți la lupte, mărturii „la cald” ale împrejurărilor în care eroul Cătălin Grigore Haidău² a căzut la datorie.

Profit astfel din plin de șansa oferită de profesorul de istorie maiorul Vlad Ioan care a avut inspirația să consemneze aceste mărturii³ la puțin timp după ce se consumaseră. Selecția

La numai trei ani, după un ceremonial militar, un soldat l-a echipat pentru o fotografie, aproape premonitorie: așa a plecat în eternitate.

acestora este completată cu impresii și amintiri proprii atât despre sacrificiul vieții eroului cât și aprecieri privind personalitatea acestuia.

„Ajuns în școală, plutonul 122, cu elevii frânți de oboseală, a trecut la odihnă, un repaus scurt și agitat, după care, prin surprindere elevii au intrat în vârtoarea evenimentelor dramatice din școală, în aceea teribilă noapte de 23/24 decembrie 1989. Dintre acestea desprindem doar pe acelea care se constituie împrejurările morții eroului Cătălin Haidău. Iată, în continuare, mărturiile colegilor săi, în ordinea derulării faptelor⁴:

Elev fruntaș Dan Bărbulescu: „În noaptea respectivă, la 1-2 ore după ce ieșisem din post, s-a anunțat alarmă aeriană, mai precis (că) școala era atacată de parașutiști: „Desant parașutant deasupra școlii – DESCHIDEȚI FOC!” Atunci la comanda „Foc” care s-a dat, mulți militari cu termen redus cuprinși de panică au început să tragă...

Se trăgea din zona str. Spartacus, zona blocurilor Pasaj și Smârdan. În urma atacului Cătălin a fost găsit într-o baltă de sânge – rănit mortal”.

Elev caporal Gabriel Stan: „După aproape 48 de ore de nesomn, am picat de oboseală, desigur îmbrăcați și cu armamentul la noi. Dar somnul ne-a fost întrerupt de focul deschis din pavilionul A1, într-un întineric de nepătruns, după ordinul „Parașutiști deasupra școlii...”

Tragic a fost pentru noi toți să aflăm că a fost rănit Cătălin, să-l auzim pe locotenentul major Paraschiv trimițând după sanitar și targă iar mai târziu că a murit aproape imediat. A fost singurul lucru care m-a speriat, la mine parcă nu mă mai gândeam...

Iar mai târziu, în februarie la Târgu Jiu, aveam să văd un mormânt care ascundea trupul celui pe care-l iubisem cu toții...”

Elev caporal Costel Matei: „După ce am venit în școală pe 23 decembrie, seara, în jurul orei 21.00 am fost alarmați și informați că pe clădirile pavilionului N ar fi desant aerian parașutat. Se executa foc concentrat ce a dus la o pierdere grea pentru bateria noastră”.

Elev caporal Marian Oană: „Am dormit până în jurul orei 21.00-22.00, când am fost trezit de un puternic tir de armă. Mi-am luat imediat pistolul (mitralieră) și am ieșit din garsonieră, urcând la etajul unu, după cum promisem ordin. Văzând că sus sunt numai cadre, am coborât înapoi, când văd doi soldați cărând o targă, intrând în la parter în fugă. Până să mă lămuresc ce voiau să facă, îi văd că se întorc, transportând pe cineva rănit.

Era unul din colegii mei de clasă, elevul caporal Haidău Cătălin care căzuse. Toată noaptea fusesem convins că el, Cătă, era doar rănit. Dar a doua zi pe 24 decembrie am aflat un adevăr foarte trist: Cătălin nu mai era alături de colegii lui și nu se va mai putea bucura în continuare de frumoșii ani ai tinereții și de viața frumoasă din țara noastră, care se anunța odată cu anul revoluționar de la 22 decembrie.

Prin jertfa sa, Haidău Grigore-Cătălin a pătruns în panteonul eroilor neamului care și-au vărsat sângele pentru liniștea și fericirea acestei țări. El va rămâne veșnic în memoria noastră, a acelora care au fost alături de el până în ultimele sale clipe de viață”.

Elev caporal Marinela Bușcu: „Apoi am intrat în garsoniere și ne-am culcat. Nu știu cât era ceasul când am fost bruscat trezit de focuri de armă de afară. M-am îmbrăcat și am ieșit să-mi iau bocancii de pe hol. În acel moment am auzit focuri de armă.

Vestea care m-a cutremurat am auzit-o abia dimineața. Nu cred că a fost vreunul dintre noi căruia să nu-i fi curs lacrimi atunci”.

Elev caporal Ioan Țița: „Nu a durat mai mult de 80-90 de minute, de somn și afară s-a deschis un foc nimicitor. Ne-am trezit buimăciți de neprevăzut, am luat centura și încărcătoarele pe noi și ne-am pus casca pe cap. Eram lângă geam și am luat poziție de tragere, încărcând arma, hotărât să deschid focul dacă văd eventuali inamici alergând afară, fiindcă deși era noapte, afară se vedea ca ziua, la lumina trasoarelor. Colegii de duplex ieșiseră pe hol. Am putut să le aud vocea în vacaramul de afară.

La un moment dat, fostul coleg de cameră (Cătălin), care era lângă ușă, mi-a strigat, să-l acopăr cu foc, că iese să lupte.”

Elev caporal Cristian Daia: „În jurul orei 16.00 am plecat cu un camion în cazarmă. Eram atât de obosiți încât nici nu ne-am dus la masă. Am mers în garsonieră eu, Cătălin Haidău și Ioan Tiță.

Eu și Cătălin am scris câte o scrisoare acasă, iar Tiță s-a culcat. Am terminat și eu de scris scrisoarea și am vrut să plec să mă culc, dar Cătălin m-a oprit și mi-a arătat o singură frază din scrisoarea lui în care spunea părinților că speră să apuce să-i mai vadă o dată pentru a le povesti mai multe lucruri. Avea ochii înecați în lacrimi. Apoi eu m-am culcat.

Nu știu ce a făcut Cătălin după aceea, dar știu că el ne-a trezit și ne-a spus să ne îmbrăcăm că este alarmă. Ne-am pus fiecare pe intervalele dintre pa-turi și ne uitam pe geam. Am avut cu toții impresia

că se trage din K6 (aula școlii - parterul blocului vecin) către pavilionul nostru. Cătălin a spus că nu putem rămâne în garsonieră, trebuie să ieșim afară. Apoi a spus „să-l acoperim cu foc că el iese în luptă”. Ne-am ridicat și ne uitam pe geam cu spatele la ușă. Am auzit ușa trântită de perete și m-am întors să ies și eu. Am ieșit și l-am găsit pe Cătălin căzut. Am sărit și m-am culcat lângă el. L-am strigat dar nu a răspuns. Apoi am auzit ceva... și m-am uitat... Era întuneric. În dreapta lui începuse să se întindă o pată roșie.

Am auzit apoi vocea d-lui locotenent major Paraschiv pe hol și l-am strigat, spunându-i că avem un rănit.

Dânsul a venit cu o targă, l-am luat și l-am dus la infirmerie...

Apoi au venit și dl. Maior Mandu și fostul ofițer de contrainformații...

Scrisoarea către părinți am găsit-o pe noptieră și i-am dat-o domnului locotenent major Paraschiv".

Elev caporal Vasile A. Bîndiu: „De fapt, cred că după colegii lui de cameră am fost primul care l-am văzut întins într-o baltă de sânge.

Împreună cu elevul caporal Dumitrică l-am pus pe targă și l-am transportat la infirmerie. Avea să fie ultima dată când l-am mai văzut. Pe când încercam să-l urcăm în salvare pentru a fi transportat la spital, am observat că are o pată mare de sânge pe gât, ceea ce m-a speriat dându-mi seama că nu este numai rana de la picior și că este mult mai grav".

Completez mărturiile colegilor mei, așa cum am precizat de la început, cu propriile mele trăiri:

În formația de muzică de la Școala Generală.

„23 decembrie 1989 spre seară - După luptele duse o zi (aproape 24 de ore), suntem înlocuiți în dispozitivul de luptă de la Consiliul Județean Brașov. Primisem din plin botezul focului: doi răniți numai la mine în pluton și deși eram foarte obosiți arătam aceeași hotărâre chiar dacă nu știam cu cine luptasem...

În tăcere camioanele se întorc la unitate: era prima dată când mă bucura cu adevărat sosirea „acasă”, în cazarmă. Ne încerca ușor sentimentul unei oarecare siguranțe. Am debarcat în tăcere din vehicul arătând ca picați din altă lume: prăfuiți, șifonați, nebărbieriți... Tabloul ținutei în dezordine era completat de modul în care ne purtăm armele, încărcate cu muniție de război, asigurate, pe umăr cu țeava în jos, relativ relaxat, chiar dacă ne întorceam de la „război”.

- Cătăline, hai să sunăm acasă!

La telefonul public „pus pe direct”, evident, coadă mai ales cu „veteranii” din anul III. Ne așezăm la rând și avem surpriza ca băieții să se dea la o parte..., auzindu-se mai mult șoptit: ei au luptat în oraș - de-ar ști din ce infern...

Reușesc să formez. Telefonul sună puțin prelung.

- Alo ...

- Da tată, îmi aud părintele abia stăpânindu-și emoția, ce faci, băiatule?

- Sunt bine, ne-am întors în școală...

- Bine, tată... și are un moment de slăbiciune, ai grijă de tine, băiatule.

- Liniștește-te, ce faci? Nu mai are ce să se întâmple, ce-a fost mai greu cred că s-a dus...

Un desen al eroului, din perioada liceului.

Reușesc cu greu să mă stăpânesc:

- Bine, trebuie să închid, mai vorbim...

Cătălin nu reușește să vorbească cu familia, probabil nu erau acasă. În tăcere, pe aleea spre pavilionul unde dormeam, încercăm să ne încurajăm reciproc: e musai să ne odihnim.

- Mă duc să scriu câteva rânduri... Dacă pățesc ceva vezi că o pun în buzunarul din stânga, în interior, iar Cătă râde...

- Mă, dar fraier trebuie să fii, eu o pun în dreapta. Am mai mari șanse s-o găsești întreagă, tu nu ai văzut că „ăștia” trag „în cap sau în inimă”?

Pe hol ne despărțim, nu ne mai ducem la masă, suntem prea obosiți... Înăuntru beznă: afară se întunecase, geamurile camuflate și lumina... stinsă. Oare ce tâmpit a ordonat așa ceva?

Nici nu mai știu la ce lumină am scris..., dintr-o bucată ca o descătușare fiind un pic revoltat: cum să-i chemi pe ruși, de ajutorul lor avem noi nevoie? Măcar de-am ști cu cine luptăm și „scap” câteva lacrimi dezamăgit.

Termin de scris și tot nu m-am liniștit. Colegii începuseră să adoarmă, picând pe rând într-un somn agitat. Ies din garsonieră iar de pe hol la câteva camere mai încolo zăresc „ceva lumină”, Cătălin terminase și el epistola către ai săi și avea lacrimi în ochi.

- Hai, colega, să ne culcăm și noi..., suntem prea obosiți!

- Gata! și răsuflă oarecum ușurat, mă duc să mă întind.

A fost ultima dată când l-am văzut. Aproape că adormisem, se învârtea camera cu mine, cu casca pe cap, îmbrăcat cu mantaua de postav și cu bocancii în picioare, aveam arma în brațe încărcată „cu cartuș pe țevă” și asigurată. Și, ca prin vis, a început vacarmul, cineva dă jos pătura din geam și parcă de peste tot bubuiau rafale automate. Buimac, apuc să mă rostogolesc din pat și arunc o provire pe geam: trasoarele brăzdau cerul nopții...

Simt nevoia să ies, măcar pentru a-mi vedea eventualii inamici și o iau târâș spre ieșire, instinctele mi-au dat dreptate: la întoarcere pereții subțiri ai garsonierei fuseseră găuriți de gloanțe.

Fiind la parter, ies din hol spre ieșirea din pavilion. Pe scări, niște ofițeri cazați la etaj încercau și să coboare dar fără a se proteja deloc.

- Luați-o culcat pe lângă perete și feriți-vă de geamuri, strig la ei destul de autoritar și se conformează. La ieșire, după sacii de nisip, mă opresc și privesc în jur. Bezna era luminată neuniform tot de trasoare. Lângă mine se așează comandantul divizionului elevi, căpitanul Grigoriu:

- Teiușene, vezi ceva?

- Nu, mai nimic.

Din stânga de pe platou disting o siluetă...

- STAI! STAAA! CĂ TRAG!!! răcnesc din toată ființa mea.

- Nu trage... sunt eu... din anul I.

- Era gata să te ciuruiască, treci imediat încoace!

- Încetați tragerea! ordonă puternic Grigoriu. Opriți focul, în ce trageți?

Nici nu s-a trecut bine la executare când din interior s-a raportat:

- *Avem un rănit, faceți loc.*

A urmat obsedanta întrebare ce se punea în asemenea momente:

- *Unde, unde este lovit?*

- *Pare că în picior... și în fugă trec doi colegi cu o targă transportând rănitul spre infirmerie. Mă liniștesc, înseamnă că scapă... Nu mai întreb cine, nimeni nu mai vorbea. Se lasă din nou întunericul și liniștea: nu se mai trage.*

Reîntors în garsonieră, reușesc în cele din urmă să adorm. Nici nu știam cine fusese rănit. Ne trezim în plină zi parcă și mai oboșiți.

- *Hai băieți, echiparea, suntem așteptați în față. Despre ce echipare să fi fost vorba, adormisem îmbrăcați. Îmi aranjez cât de cât ținuta și ies pe platou. Îmi ocup locul în formație, când apare și comandantul plutonului, locotenentul major Paraschiv.*

- *Aseară a căzut la datorie elevul caporal Cătălin Grigore Haidău...*

Nedumerire, parcă nici n-am înțeles mesajul... brutalitatea lui m-a blocat: cum Cătălin nu mai e? Nu, nu pot crede și nu cred! Unii plâng, alții ca mine tot nu pricep, nu poate fi adevărat, doar ieri glumeam împreună. Aproape că spațiul și timpul au încrămențit, nu mai simt nimica...".

Personalitatea extraordinară a colegului nostru a fost surprinsă în doar câteva cuvinte scrise, tot la inițiativa profesorului de istorie maiorul Vlad Ioan, care preciza:

„Am mai spus-o și cu altă ocazie, zeii iau jertfă pe cei mai buni. Așa a fost și în cazul de față. Calitățile și virtuțile pe care i le recunosc colegii, în portretele care urmează, nu sunt de circumstanță, convenționale, ci reflectă o realitate individuală, o puternică personalitate în formare, un tânăr de perspectivă, un suflet delicat. Colegii l-au apreciat, îi căutau

O fotografie cu colegii în misiunea din oraș desfășurată în data de 21 decembrie 1989.

prietenia și-l doreau aproape, i-a fascinat cu talentul său, cu harul său artistic și sportiv, cu idealurile și preocupările sale.

Ecolul amintirii lui este puternic, iar colegii îl evocă cu dezinvoltură și nostalgie. Spontan s-au născut impresionante portrete ale eroului în mărturiile pe care le am la îndemână.

Elev caporal Flaviu Alexandru: *„Îmi amintesc că într-o duminică din decembrie 1989, fiind ziua de naștere a unui coleg și după ce, prin nu știu ce minune, am avut învoire, ne-a invitat pe toți colegii la el în garsonieră, servindu-ne cu bomboane și tort. După ce-am cântat „La mulți ani!”, am continuat cu alte cântece de petrecere, mai ales că eram toți bine dispuși. A fost o seară minunată...*

Cel mai mult gândurile mi se îndreaptă către un coleg, un prieten, unul dintre cei mai dragi colegi ai mei, care, ca de fiecare dată, făcea ca toate petrecerile să fie minunate, să fie o adevărată distracție pentru noi. Talentul său înnăscut pentru muzică, simțul umorului l-au făcut să fie unul dintre cei a căror prietenie este foarte căutată. Și nici în acea seară n-a fost mai prejos”.

Elev caporal Bogdan Istrate: *„Cătălin era un tânăr normal, deschis și prietenos cu toți colegii. Se poate spune că era mai curajos, mai hotărât în acțiune decât alții în diferite situații. Învăța destul de bine, și prin pasiunea lui pentru sport și muzică, aducea în viața de zi cu zi a clasei un suflu de actualitate și foarte modern.*

Despre calitățile lui literare nu știam prea multe, auzisem că scrie poezie. Oricum nu-i citisem decât una și nu am ghicit talentul și sensibilitatea pe care le-am descoperit ulterior, din versurile publicate postum”.

Fostul Consiliu Județean Brașov, unde s-au dus luptele din 22/23 decembrie 1989.

Elev caporal Dorinei Moldovan: „În urma unui atac terorist (foc concentrat) colegul nostru Cătălin Haidău și-a pierdut viața. Era o flacăără! El reprezenta viața, modul în care să o trăiești. Era sensibil, finuț, omenos, bun coleg și prieten. Făcea sport, cânta la flaut și dansa admirabil.

Poveștile de dragoste care se înfiripaseră între el și prietenele lui trebuiau să constituie subiecte pentru romane.

Dar viața nu l-a vrut. Poate pentru că râdea de ea în acest fel. A rămas și va rămâne în noi. Nu va pleca niciodată din sufletul nostru!”

Elev caporal Gheorghe Niță: „L-am cunoscut de când am dat examen aici. Apoi m-am apropiat de el pentru că auzisem că-i place muzica. Eu ascultam destulă, fiind o pasiune pentru mine, și mă simțeam mîndru când vedeam că mai sunt și alții (fani ai muzicii rock). Din ce în ce mai mult ne vorbeam, discutam...

Am început să ascultăm muzică împreună să ne destăinuim multe, să fim tot mai apropiați. El cu toți a fost prieten și pot spune că, în ce mă privește, relațiile au fost și mai strânse. Oricum păstrez atâtea amintiri pentru un an și jumătate cât am fost colegi.

În ultimele două trimestre deveniserăm nedespărțiți, unde era el, eram și eu și invers. Minunată prietenie, minunat prieten! Nu era răzbunător,

nu punea la inimă orice fleac, era capabil de mari sacrificii pentru alții, de o dragoste enormă. Lubea și era iubit. Nu aveai ce să-i reproșezi. La un moment dat am început să recităm poezii împreună. Mi-a fost dat să fiu alături de el când își compunea poeziile. Ce fericit era când îi mai ieșea o strofa! Cântam din „Iris”, din „Holograf”, din „Compact”, ne potriveam de minune.

Eram un suporter înflăcărat atunci când el juca handbal. Visa că poate va prinde echipa (A.S. Brașov) și va fi titular. Avea stofă.

Când te gândești că era și în brigada artistică, ai o imagine completă. Îmi povestea despre programul lor artistic, despre patosul și harul actoricesc pe care-l punea aici.

Avea o prietenă. Aștepta cu mare nerăbdare revelionul pe care-l visa mereu. Se vedea cu prietena lui la Revelionul 1989-90, petrecere și voe bună, gânduri de la care pleca mereu!

N-a fost așa! Prea dureros, nemeritat! Păcat, mare păcat!

Am fost un bun prieten pentru el, a fost pentru mine cel mai mare prieten al meu din școală. Unii colegi chiar glumeau, spunând „Asociația Gică – Niță” știind cât suntem de legați unul de altul, cum ne respectam și apreciam. Și chiar dacă mai făceam și glume, nici unul din noi nu se supăra. Totul era luat apoi de la început. Fiind sportiv, nu a participat la muncile agricole din toamna lui 1989, iar eu îmbolnăvinduo-mă în acest timp, își făcea mereu timp să mă viziteze. Îmi vorbea cu atâtea patos de flautul lui, de handbal sau ne certam pe seama fotbalului.

Totul a fost excelent, de la început până la sfârșit. Niciodată nu cred că-l pot uita. Dansa nemaipomenit, am învățat multe de la el și poate și el câte ceva de la mine. Azi, 16 februarie 1990 este balul bobocilor. Acum doi ani el a ajutat o fată, de fapt prietena lui, să câștige „Miss boboc '88”. Era fericit. Cu toții l-am felicitat. Apoi mi-a mărturisit că Ioana (Miss-ul) are un alt prieten, că l-a părăsit. Am încercat să-l sprîjin, să nu-l las singur. Trăia intens fiecare clipă. Lubea dansul. Deja începuse curentul „Lambada” și el învăța primii pași. Când găseam un disc bun în oraș, i-l luam și lui și invers.

Deși nu am stat în garsonieră cu el eram mereu aproape, ne vizitam reciproc și ieșeam în oraș de multe ori împreună. Multe amintiri și întâmplări. Au rămas doar ele. Sufletul, viața i-au fost curmat de un sinucigaș ordin. Voi deplânge totdeauna acest moment.

De ce nu e și el acum printre noi, să se bucure de libertate și dreptate? De ce nu mai poate să se bucure de părinții lui și de noi toți, de...

învoiri și chiar de videoclipurile cu formații trăsnite, de care-mi tot povestea că a văzut la sârbi. De ce, Dumnezeule?!"

Îmi amintesc și eu un episod trăit doar cu vreo doi ani înainte de nenorocire în Liceul Militar „Tudor Vladimirescu” din Craiova, care demonstrează încă o dată, caracterul extraordinar al colegului meu: „Am prea puține amintiri cu Cătălin din liceu. Eram în clase (plutoane) diferite, iar activități comune nu aveam foarte multe.

Una însă mi-a rămas vie și după 33 ani...

La întoarcerea din vacanța de Paște, mă nimeresc cu el la punctul de control (intrarea în Liceul Militar din Craiova de pe strada Brestei).

Control la bagaje, până la urmă, nimic neobișnuit.

– Deschideți gețile, tovărășilor! – comandă scurt comandantul nostru de companie, locotenentul major Petre, în ținuta-i aproape perfectă, în cizme, cu centura cu diagonală și cu banderola pe mână (probabil singur s-a oferit să facă de serviciu, taman să ne poată verifica). Pe scurt acesta era un șef, obișnuit mai degrabă cu cei mai duri soldați și nu cu niște bieți adolescenți, cu personalitatea în formare (mulți nu împliniserăm 15 ani...).

– Salut Cosmine! îl aud în spate pe Cătălin Haidău. Ce vrea asta?

– Ne verifică bagajele... Parcă nu știi.

– Mie n-are ce să-mi găsească. Am evitat să iau ceva „compromițător”.

– Nici mie, dar până nu-și face damblaua...

– Ce aveți aici? sună sec și întrebarea locțiitorului comandantului companiei, locotenentul major Tonița, acesta un alt tip de comandant, poate ceva mai îngăduitor, dar numai cu „piloșii” lui (nici nu voi insista, am iertat de mult excesele de atunci).

– Oua roșii, doar a fost Paștele, se aude și vocea în schimbare a lui Cătălin.

– Văd, dar voi nu știți că nu e voie cu așa ceva?

– Nu, nu știam, încerc o mică „îndrăzneală”.

– Păi da, Teiușene tu tot timpul ai câte o scuză. N-ai fost la instructajul pentru plecarea în vacanță?

– Nu, tovarășe locotenent major, eram în oraș cu treburi, pentru clasă...

– Vezi că, deși ești șef de clasă și chiar dacă nu ți-a zis nimenea, nu ești scutit de consecințe, așa că, să nu mai pierdem timpul..., treceți toți (mai veniseră doi colegi) și decojiți ouăle! Doar dacă nu vreți să le aruncați nedecojite la gunoi.

Nici măcar nu mai contează care dintre cei doi ofițeri a dat acest stupid ordin, erau oricum amândoi acolo și probabil și ei la rândul executau tot un ordin. Ce să faci? Politica partidului nu permitea imixtiunea

perceptelor creștine în educarea tinerilor ostași ai țării, comandantii destoinici de mâine.

N-am avut ce face și am decojit ouăle...

După ce ne-am strâns bagajele, ușor răvășite, pe aleea spre infirmerie, în drum spre dormitoare, Cătălin în stânga mea, aproape șoptit zice:

– Mă, tu ai salvat vreunul?

– Ce să salvez, camarade?

– Ce-ai, mă, te-a prostit traiul de acasă de nu mai gândești, cum ce să salvezi? Vreun ou intact.

– Nu, chiar n-am avut cum, nu aveam prea multe în bagaj.

– Lasă, că am reușit eu... și scoate din buzunarul uniformei două ouă roșii, frumoase ca două mere pârguite. Hai să le ciocnim, că ne mai găsim aștia cu ele și ne mai și pedepsesc.

Profitând de controlul ce continua înapoia noastră, după ce am virat spre infirmerie, ne-am așezat pe o băncuță și...

– Hristos a Înviat! spune ca o rugăciune, curajosul gorjean.

– Adevărat că a Înviat! îi răspund și eu cu bucuria vârstei de adolescent”.

În susținerea aceleiași idei, a reflectării caracterului acestui tânăr, las versurile unei singure poezii scrisă de el să dovedească profunzimea gândirii sale și sensibilitatea talentului său artistic:

CONDIȚIA UMANĂ

Astăzi e soare

Și este cea mai frumoasă zi

A mea

Fiindcă iubesc.

Iar mâine, chiar dacă plouă,

Va fi la fel.

Pașii goi ai singurătății

Acum sunt plini de lumină.

Viața îmi pare un trandafir

Ale cărui petale s-au deschis

Pentru mine.

Ca să le cunosc, să le simt.

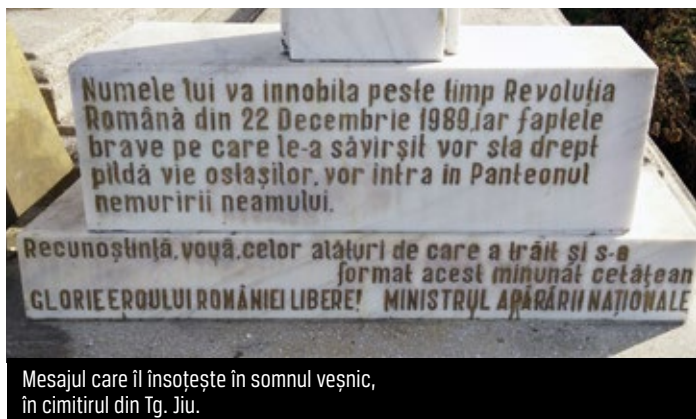
Hm, au trecut anii

Petale sunt din ce în ce mai puține

Și tot iubesc!

De ce?

Pentru că sunt OM!

Mesajul care îl însoțește în somnul veșnic, în cimitirul din Tg. Jiu.

Închei cu discursul meu de la comemorarea a 25 de ani de la trecerea la cele veșnice a eroului nostru, organizată la Academia Forțelor Aeriene din Brașov în data de 13 decembrie 2014:

SĂ NU UIȚI, TEIULE!

„Iubesc muntele..., probabil îmi place măreția, semeția și veșnicia lui... Demult, pe când cutreieram cărările neumbrate ale Făgărașului, am rămas iremediabil îndrăgostit. Poate, de fapt, așa l-am descoperit pe DUMNEZEU! Fie din liniștea profundă a pădurii, fie din curgerea zgomotoasă a râului pe sub brazi sau din strecurarea șuierătoare a vântului printre crestele golașe..., nu sunt sigur, dar cu certitudine, în momentul răpăitului gloanțelor pe străzile Brașovului, într-un decembrie sângeros pentru români, când își căutau cu atâta ardoare LIBERTATEA, sau în liniștea dintre reprizele asurzitoare de foc, am învățat, fără cuvinte, să mă rog la Dumnezeu, simplu și direct, așa cum numai oștenii o fac: DOAMNE, AJUTĂ-MĂ!

Oricum nu știam atunci CUI, nu știam nici CE E, CINE E sau CE REPREZINTĂ DUMNEZEU. Atâta doar: mi-am amintit câteva istorioare și pilde, spuse cu voce caldă de bunica mea - o femeie cuminte de la țară, cu credința creștină transmisă din generație în generație, o femeie ce încerca, într-o lume deformată de „crezul comunist” sau de „socialismul științific”, să-și învețe nepotul adevăratele valori umane, simple, așa cum le știa ea, pentru a le lăsa, ca pentru veșnicie...

Acum, după atâta vreme, răsfoind file îngălbenite, îmi revin amintirile, trăirile pe care am dorit să le îngrop adânc în memorie, dar care nici măcar nu s-au estompat. Feciorul meu cel mic, la cei 14 ani ai lui, vârsta la care majoritatea dintre noi, foștii colegi din școala militară de la Brașov, ne începeam acum 30 de ani, în 12 septembrie 1984, viața de ostași, ca elevi ai liceelor militare, a descoperit, în pod, o

Bustul de la Liceul de Artă.

comoară, o comoară a gândurilor mele de atunci..., rânduri așternute pentru mai târziu...

ACEL TÂRZIU A VENIT! Iar acum toate acestea, vor rămâne pentru mai departe copiilor mei și copiilor lor... Astfel, îi spun o mică poveste, a unor copii, azi adulți cu familii și copii la rândul lor, care, atunci, în decembrie 1989, la Brașov, au fost nevoiți să se joace de-a războiul..., dar să se joace afurisit de serios și real, cu pistoale mitralieră adevărate... și cu gloanțe adevărate..., cu căști metalice pe cap..., îmbrăcați în mantale grele de postav... și fără a fi cel puțin pregătiți pentru asta... ASTA ESTE! Mă încercă lacrimile iar printre imaginile din memorie, distorsionate de timp, parcă aud și acum: „... Au murit de-ai noștri la Sibiu... Voi sunteți eroii! ...”, eu îi tot povestesc: ce prietenii ne legau, ce însemna camaradul de lângă tine, cum te poți maturiza într-o noapte..., cum eram noi, colegii, cum munceam, ne pregăteam, ne instruiam sau învățam..., sau cum mâncam o ciorbă care nu se mai termina... din cauza ploii..., la munci agricole.

Iar el ascultă și în timp ce înțelege, plânge, iar într-un moment de străfulgerare exclamă: „Tată! Știi că anul acesta se fac 25 de ani de atunci?...” E clar: ACEL TÂRZIU A VENIT!

Bunul meu prieten, coleg și camarad Yaki (Bogdan Ispas) mi-a lăsat scris ca un memento, în momentul despărțirii, după festivitatea de

avansare la gradul de locotenent, după absolvirea Școlii Militare de Rachete și Artilerie Antiaeriană din Brașov, câteva cuvinte, ca pentru eternitate, parafrazând un cunoscut scriitor român: „SĂ NU UIȚI, TEIULE!...” Oare aș putea uita?... Ce aș putea, cumva, uita?... Momentele frumoase dintre colegi..., sau cele de efort susținut..., glumele băieților..., sau nestematele gândirii unor adolescenți, ce băteau la porțile maturității? NU..., NU VOI PUTEA UITA NICIODATĂ! Parcă a fost ieri...

Și cu atât mai mult, nici eu și nici toți ceilalți care l-au cunoscut, nu-l vom uita niciodată, pe cel care a căzut atunci..., într-o noapte rece de decembrie (23.12.1989/20.30-21.00): un nume dintre multe altele, dar care pentru noi, va rămâne pururi, veșnicul tânăr de 19 ani, camarad, coleg și prieten **GRIGORE CĂTĂLIN HAIDĂU**.

Putea să fie oricare dintre noi, putea să nu fie singurul dintre noi, dar așa cum spuneau părinții lui: „Așa a vrut Dumnezeu - să ia din grădina vieții o floare superbă, una singură, cu certitudine cea mai frumoasă...”; a celui care era cunoscut pentru franchețea lui, pentru noblețea sufletului său și poate în primul rând, pentru sensibilitatea lui de artist - cânta la flaut, scria versuri de o rară sensibilitate, dansa ca un profesionist și iubea atât de mult viața...”

SĂ TE ODIHNEȘTI ÎN PACE, CĂTĂLINE!

NOI NU TE-AM UITAT ȘI NU TE VOM UITA NICIODATĂ!

HEROU AT 19 - CĂTĂLIN GRIGORE HAIDĂU - KILLED IN ACTION ON 23rd OF DECEMBER 1989

It is difficult to tell the story of some young military students that took part in the war events in December 1989, especially after 30 years from that moment.

This paper presents some of their impressions from then and some of my memories from now, about an extremely tragic and painful event: the loss of our colleague Cătălin, killed in action on 23rd of December 1989. Therewith, this paper is a tribute to his extraordinary personality.

Keywords: Cătălin Grigore Haidău, Romanian Revolution in December 1989, heroism, sacrifice, duty

NOTE

- 1 Șeful Secției Serviciu Operativ din Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București, doctorand în domeniul Științe Militare la Școala Doctorală din aceeași instituție, cosminteiusanu@gmail.com.
- 2 Sublocotenent post mortem Haidău Grigore Cătălin, născut la 25 iulie 1970 la Târgu Jiu și căzut la datorie la 23 decembrie 1989, la Brașov.
- 3 Ulterior Elena Doina Haidău și Grigore Haidău, părinții eroului, au editat aceste memorii în volumul omagial *Baladă pentru Cătălin - PRO MEMORIA*, Editura Măiastră, Târgu Jiu, 2014.
- 4 Gradele militare precizate în text sunt cele de atunci, din momentele derulării evenimentelor.